ÇAĞDAŞ ARAP KADIN ŞAİRLER ANTOLOJİSİ

Çeviren: Metin FINDIKÇI

ŞİİR hayâl

ÇAĞDAŞ ARAP KADIN ŞAİRLERİ ANTOLOJİSİ

Hayal Yayıncılık ve Telif Hakları Ajansı
hayal
hayal

Çağdaş Arap Kadın Şairleri Antolojisi
ISBN: 978-605-5945-77-0

Birinci Baskı: Ağustos 2010

Yayın Yönetmeni: Özgen Kılıçarslan
Kapak Tasarımı: Veysel Şaylı
Düzelti: Ayşegül Özaslan

Hayal Yayınları
www.hayalyayinlari.com
e-posta: bilgi@hayalyayinlari.com

Adres: Büklüm Sokak 8 / 3
Kavaklıdere - Ankara
Tel: 0 312 417 47 09
Fax: 0 312 417 37 94

Baskı: Aydan Web Ofset
Alınteri Bulvarı, 364. Sokak, No: 4
Ostim - Ankara

Yazıların hukuki ve etik sorumluluğu yazarlarına aittir.
Tüm hakları saklıdır.
Bu kitabın yayın hakları Hayal Yayıncılık Ltd. Şti'nindir.
İzinsiz kopyalanamaz, aktarılamaz, çoğaltılamaz.

ÖNSÖZ

Aslında Arap asıllı şairler dünyanın en şanslı şairleridir denebilir. Çünkü aynı dili (Modern - Akademik Arapça) kullandıkları için. Örneğin: Yemenli bir şairin yazdıkları şiirleri, Cezayirli veya Iraklı bir okuyucu okuyabiliyor; elbette bu da azımsanacak bir durum değil. Bu yüzden geniş bir coğrafyaya yayılması iyi bir şans. Belki de sırf bu yüzden iyi bir şairin, adı duyulmuş bir şairin şiir kitapları beş binden az basılmıyor.

İşin doğrusu, gezip dolaştığım ve etkinliklere katıldığım birçok Arap ülkesinde, şiire çok büyük bir ilgi var; şiiri seviyorlar, dinlemesini seviyorlar, okumasını seviyorlar. Son katıldığım Ceble - Lazkiye şiir festivalinde bile beş yüz kişilik salon bir hafta boyunca tıklım tıklım doldu, dışarıda bile dinleyicilerin toplandığını gördüm. Dünyadaki şiirin ve de kitabın durumunu göz önünde bulundurursak, bu son derece sevindirici ve iştah açıcı bir durum. Bu konuda Arap şiir severleri kutlamak gerek. Ülkem adına bu durumu kıskandım doğrusu.

Arap şiiri dişi bir şiirdir diyorlar, doğru: Hemen hemen Arapların her ülkesinde birçok kadın şair bulunmaktadır. Bunu Cahiliye döneminden ve Arap divan şiirinden gelme güçlü bir geleneğe bağlamak mümkün.

Arap kadını; 'madem günlük hayat şartlarında erkek egemenliği hâkim, ben de şiir ve edebiyat gibi hayatın başka alanlarında pasif kalmayayım' diyor. Diyor ama -bu antolojide de dikkatinizi çekeceği gibi- bazı ülkelerin kadın şairlerinin yaşam öyküsü bulunmamaktadır, aslında var da ben bulamadım değil, bilinçli olarak yayımlanan kitaplarda olsun, sanal âlemde olsun hiç bir yerde yaşam öyküsü bulunamıyor. Bunun nedeni kocası, çevresi veya yaşadığı ülkenin getirmiş olduğu baskı ve yasaklar da olsa bu durum bağışlanır gibi değil.

Üniversiteyi bitirmiş bir kadın, şiirle uğraşıyor ama yaşam öyküsünü açıkça yazamıyor. Bazı Arap ülkelerinde bu acı gerçek maalesef hâlâ mevcut.

Çağdaş Arap Kadın Şairleri Antolojisini hazırlarken, ön plana tuttuğum şey, seçtiğim kadın şairlerin birer iyi şair olmaları ve Arap şiirinde, kendi ülkeleri dışında belirli birer yerleri olmalarıdır. Şiirlerini aldığım şairlerin yanı sıra, bir o kadar kadın şairin şiirini antolojinin dışında bıraktım: Bunun nedeni ise, hem şiir beğenime uymayan şiirlerin olması hem de rasgele bir seçimin dışında kalmak istediğimdendir. Seçtiğim şairlerin internet ortamında değil de, özellikle birkaç basılı kitabı olmasını tercih ettim.

Bu şairlerin arasında ön planda olmasını dilediğim ve hakkını vermek istediğim iki - üç usta şair bulunmaktadır. Bu şairler hem Arap şiir tarihinde yerini almış hem de Arap şiir dilinde kendi dilini ve deyim yerindeyse kendilerince bir akım oluşturmuşlar: Nazik el Mailaike, Fetva Tukan, Ayşe Arnavut vs.

Bu antolojide, çağdaş Arap kadın şairlerinin; içerisinde bulundukları yönetim düzenine, kaderlerine boyun eğmediklerini ve buna yazdıkları şiirlerle karşı durduklarını okuyup göreceksiniz. Yani kısacası erkek üstünlüğüne ve iktidara karşı şiiri silah olarak kullandıklarına tanık olacaksınız. Örneğin: Cezayirli şair Ahlam Müstağnami. Tabi ki, bu şairleri daha geniş bir perspektifte vermek isterdim ama antoloji olunca ve (yayıncımın aba altında gösterdiği sopayı düşünürsek) olanakların el verdiği düzeyde bunu iletmeye çalıştım.

Arap şiirinin, önde gelen bu çağdaş kadın şairlerini okuduktan sonra, şiirlerde çölün, denizin, şiddetin ve her şeye rağmen aşkın tadına varacaksınız.

Metin Fındıkçı

Arapçadan Çeviren

Metin Fındıkçı

ABU DABİ

Zabi Hamis

1958 Abu Dabi doğumlu. İndiyana Üniversitesi'ni bitirdikten sonra, Washington Üniversitesi Politika ve Felsefe Bölümü'nü okudu. Kahire'de yaşıyor. Mısır'da en çok tanınan kadın şair.

Cazibe

Her iki tarafın aşkı tamamlanmaz
Kadının aşkı erkekle tamamlanmaz
Erkeğin havası kadınla tamamlanmaz.

Her ikisi birer terazi kefesi olur
Her ikisi sonunda eksilir.

Suskunluğumdaki onca yollarda
Ruhumu titreten sensin oysa
Bedenimle birleşen onca şey
Beni sende eksiltir
Beni bende eksiltir.

Bu toprağın üstünde yürümemi kim söyledi
Onda eksilirim hesapta giysilerimi soyunmadan.

Denizden değil keşfettiğim su
Ben sonunda bu yeryüzünde yürüyeceğim
İki bulut arasından uzaklaşmadan başım.

Düşümü Tekrarlıyorum

Nedense düşümü seninle tekrarlıyorum
Seni gördüğüm rüyada
Bana dönüyorsun
Uyandığımda seni unutuyorum
Seninle nasıl dolaştığımı anlamıyorum
Seni arzuluyorum
Kabusumun ardında yitip gidiyorum
Ellerimle üretiyorum şiirini.

Akıp giden kuşkum
Düşümde seni bana getirir.

İkimizde kalanda tekrarlanırın
Gecemde her anılışında
İkimizde kalanda tekrarlanırım
Şimdi dudaklarım sende.

Seni benliğime topluyorum.

Sen bana dönmüşsün gibi
Zayıflığım ortada
Şikayetin içimde akar
Her şeyi söylemeden
Söylemeyeceğim seni.

Şikayetin içimde akar, düşümde bile kinlenirim.

Seni her daim bana döndüğünü görüyorum
Sen benden kaçtıkça
Ben senden kaçıyorum.

Deniz örter
Göğün korkusunu
Rüzgârın kaftanıyla.

Seninle hiçbir şey tutulmaz
Senin resmini hiçbir şey apaçık yapamaz
Seni hiçbir şey bilemez, tamamen
Ezilen kalbimde.

B.A.E

Latife Kari

Pasaj

Bu akşam herhangi bir akşama benzemiyor
Ay ay gibi değil
Bu küçük yüz şiir gibi
Kanım bir ceylan gibi sekiyor
Ağaçların gölgesinde gizlenerek
Denizin taşlara vuran dalgalarına kalbimi anlatıyorum
Anılarımı biriktirdiğim bu küçük yüzle
Nerede karşılaşmıştık?
Ruhun koynunda tesadüfen birbirimize karıştığımız
Cebimde saklı bütün kuşları salıyorum
Bu fırsat geçmeden kolluyorum
Adımlarım beni uzaklaştırıyor kadın rüzgâra adımı fısıldayarak.
Caddelerin soğuk kaldırımları
Bir ekmek yanağında kabul edince bizi kokumuz rüzgâra dolar
Boşluğun karanlığını adlandırırız
Ceplerimizde saklı kuşları salarız.

Kurşunu renklere karıştırır ve unuturuz
Şehir bu kurşuni rengin altında
Sen küçük bir geyik gibi koynumda uyuyorsun
Pasajdaki kalabalıkların arasında
Geceden kalma ekmek ve ölümü bölüşürüm
Nerede karşılaşmıştık?
Çam ağacının külden tepesinde mi
Veya düşteki donuk yuvada mı?
Nasıl da ansızın geldin
Beni yalanlayan şehrin toprağını düşleyerek
Dudaklarında çizilen haritada
Şiir sözcükleri dökülür apaçık bir arzuyla
Ansızın nasıl geldin gözlerimden?

B.A.E

Huda Sadi
B.A.E doğusunda doğdu.

Mumların Gözyaşları

Boşuna geçip gidiyor akşamlar
Göz yaşları yitip gidiyor
Ve mumların ışığı
Apaçık ölüyor
Işıltı karanlığın ömrü.

Hüzün parlıyor
Ölen arzuları tutuşturuyor
Korkunç bir dehşet içinde
Koşarak güzelce
Sözünden cayarak
Yedi hanzal yedi şeddeyle parçalar seni
Başlangıcı araştırır
Karanlık akarken
Uzanan siyahlık gözlerini kör eder
Boşluk basitleşir
Kök salan sevinci düğümler
Yitişi asar.

Hafiften suskunluk kükrer içten içe
Kaburga kemikleri arasından
Ayaklanan köşelerde yalandan
Ateşin resmiyle
Irmağın üstünde ışıldayarak
Seçkin aşkın derinliklerini tarayarak
Çiçekli dağı içinde tutarak
İçinde dolan kanı üstüne fışkırtarak
Duyguların köklerine dolarak
Teni özgürleştirir
Yakıcı soğukta
Şiirlerin resmini deliliklerin üstüne çizerek
Evde aç
Hüznün haritası şiddetle dolana dek
Gereksiz dikilir
Suyun üstündeki nakış gibi
Bütün ayrılıkların altında soluk
Bütün ayrılıklar
Akbabaları sevindirir
Yardım umar
Alıkoyar
Ey sendeki sürükleniş.

Bütün alçak ve yüksekleri
Yaşlılık yüzerek çeker
Ve genç kızın küpesini takar
Oyuncak bebeklerini emzirirken.

Mumların gözyaşları
Gözyaşları bir alev
İki çalkantı arasında çözülür
Hayatın uzun şarkısı
Kulaklarında çınlar
Ve çocuğun ölümü ellerinin arasında
İki ara arasında
Zafere ulaşır
Ara
Ara
Toprağın rengindeki sabrı çağırırım
Ruhumun garipliği gibi
Seni bıraktığımda irkildiğim gibi
Bütün dönüşlerin alışkanlıklarını kapatırım
Ne sana ne seninle dönerim
Her neredeysen?
Mendilime örerim yaşlı gözyaşlarımı
Mesih'in gözyaşları gibi
Kırmızı
Hüseyin'in gözyaşları gibi
Beyaz
Ondan sarhoş olurum
Kaburgamın arasındaki alnımın ruhunu açar
Ölümümü taşıyan ölümü katlederim
Rüzgârım onda kalır
Yayılışımla haince gülüşünü duyarım
Islak toprağın üstünde titreyerek
İki ayrılığa yükselir
Ey baba eğiliyorum!

B.A.E

Nucum el Ganim
1966, B.A.E doğumlu.

Duvar

Sanırım hiçbir yolculuğa çıkmayacağım
Oysa feryadım ışıldıyor
Sanırım ölüp gideceğim
Oysa sıktığım yumruklarım çatırdıyor
Yığılmış ateş gibi
Vadi savaş içindeyken
Kanımda
Oysa
Çalışan kollar hangi duvarın dibinde
Dinlenir
Bu sepetleri kimin izniyle dolduruyorum
Adakla
Ve ben burada değilim
Ve de orada.

Kışın İlk Verdiği

Bütün bu gecemin hareketi
Nereden geliyor
Çatısı altında uyuyorken
Göğün tozu dolar
Ve şiddetli ateş
İki çıplak bedende uyuyorken
Bu saatler rüzgârı savurur
Pencerelere
Yüksekteki bulutları savurur.
Soğukluğuyla ve ıslaklığıyla yağar yağmur
Ancak
Hızı kesilmez
Bulunduğumuz gemide.

BAHREYN

Fevziye el Sandiy
1953 Bahreyn doğumlu.

Belki

Belki de o kimseyi görmeden sever
Yalnız parmakların titrer gezegenin karmaşasında
Ve sen ilgi duyduğuna iltifatlar edersin
Uzakta duran boş bir masadan başka bir şey görmeden
Akşam yalnızca senin olan.

CEZAİR

Alılam Mustağnami

13 Nisan 1953 Cezair Kostaniye doğumlu. 1970 yılından beri Paris'te yaşıyor.

Gemim

Sularla güreştiğimizde
Korkma ey dostum
Gemim seni korur
Ancak
İlahlar geçerken
Gemileri keser
Bozguna uğratır, ayakta ne varsa
Yelkenleri yırtar
Kanatları olduğundan değil
Fırtınalar çıkarır büyüleriyle
Rüzgâr çalkalar
Sonunda yelkenler
Yaranın şarkısı olur
Sonunda anlatılan
Bilinmeyen düşmanla yüzleşir.

Gemim
Dalgaların tepesinde
Gözler menzilin gücü olur
Denizleri kesenlerden
Emir almadan
Gözetlerler
Cevherin uçup gittiği dar geçitlerde
Usta kaptanlar
Yıldızları sorar
Uzak yerleri
İnciden
Kayıp denizleri
Deniz çalkalanıyor
Kaderimizi değiştirerek.

FAS

Ayşe Basri

25.04.1960 Fas doğumlu. Arap Dili ve Edebiyat Fakültesi'nden mezun. Birçok gazetenin kültür işlerinde ve edebiyat dergilerinde çalıştı. Mahmud Derviş şiiri üzerine master yaptı. Fransız şiirinden birçok çevirisi bulunmaktadır. Üç çocuk annesi olan Ayşe Basri, ev işlerinden ve sıradanlaşan hayatından bunalarak kırk (40) yaşındayken şiir yazmaya karar verir. Böylece şairlik serüveni de başlamış olan Basri, ilk şiirleri yayımlandığında Fas'ta edebiyat çevreleri tarafından beğeniyle karşılandı. Beş yıl gibi kısa bir zamanda da üç şiir kitabı yayımlatmayı başarmıştır.

"Gerçek Bahçe"

Bedenimin haritasına veda ettim
senin ellerinin arasında
ve sordum:
beni okumaya başladın mı
son renklerin arasındaki
yaşlılığımı?
İki yara arasındaki çizgiye ulaşarak söylerim:
bu senin sırat köpründür
şimdi seni arzulayan
sağında gizin duruyor
geçebilirsin...

çanı çalan çizgiyi gördüm
zayıf
beğendim
neden yalnız geçiliyor / yalnızlığa
sayısı bilgisinden daha fazlaysa
hayatın?

Deniz

Deniz gibidir
bana armağan verdiğin
yüzün
beni daldırdığın
son dorukta
unutulan bir beceriyle.

Ben ikisiyim
sonradan gölgemle
sana verdiğim
dalgalarını temizlerim
bedenimde yol açtım sana
bitmeyen
martıların pınarıyla.

Deniz gibidir
zamanın tozunda
doğduğum
çamurun rahminden
dalgaların emzirdiği
beni uzakların ilahı ayakta tuttu
becerileri doğurtarak
bağrımda
titreyen suyun yüzeyinde tuttu beni
saldırganlaştırdı
âşık oldum.

Rahmin dirilişinde
annem anlattı: beşiğindi
suyun yatağı
ve ilkler sana inanan
titreyişin becerisiydi
doğduğun günün anlatılışı
deniz tenini ezmeden
ay dalgaların arasından süzülünce
atlı ışığın uğultusu
denizin doğuşundaydı.

Sana gerekli miydi
bütün bu akıntı
mavinin duruluğu
sendeyken?
Sana gerekli miydi bütün bu ömür
maviliğini emdiği anda?

Hayatın bu geçmişinin
gülleri soldu
suyun susuzluğumu görür
bu yaramı sarmadan emzirir
bana ne verdin
bu tabuttan ve
yankısının anısından başka?

FAS

Vefa el Armani

15.04.1960 yılında Kasr-ül Kebir'de (FAS) doğdu. Arap Dili ve Edebiyatı yükseköğrenimini okudu. Doktorasını (Arap dilinde Adonis'in şiiri) yaptı. Fas'ta Arap Dil ve Edebiyat Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Fas'ın en çok tanınan kadın şairidir. Arap edebiyatı ve şiiriyle ilgili birçok makalesi ve kitabının yanı sıra Batı şairlerinden yaptığı şiir çevirileriyle de tanınmaktadır. Şiir kitaplarından bazıları: *Kesilen* - 1991, *Yükselen İnilti* - 1992, *Kasidelerin Kırıntısı* - 1997, *Seslenişim Sanadır* - 2001.

Doğamın Uyanışı

Halkımla beni büyülersin bu korkuda
Nişancılarla, patlayanlarla, gecenin kollarında
Günlerin son caddelerinde yeşilin terkisinde
    Durumdan duruma giren benimle yüzleşmeden
Aynalar benzerini kanımla değiştirir
    Kilitli ateş kuyularında.

Düş:
    [Kapımı kapatıp üstüme kilitledin
    suda resmimi çizdiğini gördüm
        beni arzuladığını
    yıldızlar gizlerini bana açtığını gördüm
        ay bekçimizdi
    dolaşan dalgalar ikimizi gördü evini bana
    bırakan... harflerinde]

Örümcek ağların beni yavaşlatır
Örümceklere benzeterek kendini
Ey doğamın uyanışı
Sensin beni sönen kıvılcımlara dağıtan
İçimdeki akşam hangi akşamdır bilmem.

Uzaklarda yitenle beni özürlü yapacaksın
Ey kalbimle değişen yıldızlar
Ey hüznüm
Ey kanımın hançeri.

Genişliğimin tuzağıdır vurulan
Evler
Fethimin mücadelesidir o yollar (...)

Tavizler:
[Süzülen süt kalemine yürür
kanatların çoğalır mesafeleri dokuyarak]

Onun mu yürüyen dehşet?
Çözülen suda ıslanan göç onun mu?
Ama o kutsal sultan değil miydi?

Küçük bir yorgunlukla kıyıları geçtim
Büyük zorluklarla
Kardeş oldum esen rüzgâra
Ateşin kıvılcımlarıyla resim yaptım
Şimdi önümde durur gibi
Geçmiş üstüne abanır
Adımları uzatmadan.

Aşkı tanımak için
Aşka battım.

Gülleri koparmak için
Süreçte durdum.

Taçları çekmek için
Adada eskidim.

Vatana âşık olmak için
Beni toplayan yüksekteydi.

Beni toplamak için
Başlangıçlar çoğaldı
Beni bakir kıldı.

Şimdi seni güneşle zaptediyorum
Dudaklarımla
Ezberlerim, bütün inadımla, beğenimle...

Yankı:
[Dağımın yüksekliğinden
denizin susamışlığını gösterirsin]

Derin uyudum
Tek başıma yalnız
Yüksekliğin basamak olur ömrüme
Belki de çabuk olmam gerekir azıcık
Yarının ardıma düşmesi için
İşte onun ölümüdür beni yasa boğan
Yaşam gibi
Beni boncuk gibi dağıtan
Şimdiki gibi acı içinde olduğum
Adem'in beni söylediği acıda...

Dostumun özürlü harflerine
Ölümünden öncesine bulaştım
Ve sonrasına
"İçime dolduğunu gördüm... onu istiyorum!"

FİLİSTİN

Fetva Tukan

Filistin ve Arap şiirinin en ünlü temsilcilerindendir. 1914 yılında Nablus'ta doğdu. 1967 Haziranında çıkan savaştan önce şiirleri bütün Arap dünyasına yayıldı. İşgal altındaki Nablus şehrinde 2003 yılında öldü. Başlıca kitapları: *Günlerle Başbaşa*, *Aşkınızı Verseniz*, *Kapalı Kapının Karşısında.*

Şiddet

1

Şiddet
Bir son gibi yalnız şehrimde
Yaşıyor sıcak ekmeği yiyerek
Alabildiğine açık ağzıyla ve yaralı elleriyle.

Bugün ne zamandan beri buradasın dedi bana
Ben bu bozgunun arasında dolanırken
Suskunluğum zayıflığım değil ey amcamın oğlu
Bu toprakları kim biçecek? -
Ateş akıyor
Sessizliği ve hüznü avuçlayarak bugün
Bu toprak mağdur bir kalpte kalır
Asla ölmeden.

Bu toprak kadının
Çizgilerinde ve rahminde -
Aynı gizin bolluğu
Hurmaların tohumudur bu gizin gücü -
Ve ekin
Savaşan halk için filizlenir.

Günler döner ve içinde çalkalanıyoruz -
Ey amcamın oğlu
Sonuçta bugünün dışında dağılmıyordum
Bu toprağın ağzında yücelir ve ölürüm
Sancısını çekerek yeni bir miladın.

2

Altmış beş yıldır
Sırtımı bu vatana dayamış suskun bir küçük kızım
Bu şehrin hâkiminin emriyle ne zaman yüzleşeceğim:
"Evi basın ve bağlayın
Oğlu evin bir odasında acı çeksin!" bu şehrin
Hâkimiyle yüzleştim
Ve ayağa kalktım
Güven ve sevginin anlamını taşıyan şarkılarla -
Barışı isteyen!

Evin avlusunu sardı askerler -
Öfkeyle doldurdular
Ve korkudan titreterek
Çemberi tamamladılar
Sert emir geldi:
"Evi terk edin" saatler sonra
Saatler sonra...

Balkonlar şiddetle açıldı
Büyüyen güneşin ve askerlerin gözetiminde
Sonra bir nida:
"Ey Filistin güven
Ben ve evim ve çocuklarım kurtuluşuna yakınız
Bizler senin için yaşar ve ölürüz"
Ve bu giz şehrin göbeğinde mutluluk olur
Şiddetin çığlığının yankısı geri döndüğünde
Evi huzur ve sessizlik dolduracak.

Bu saatler, rüzgârla yükseldiğinde
Evin odaları tanık olacak
Taşlar içlerinde dinlenecek
Hasret kaldığı sıcaklığa ve düşe sarılacak -
Saniyeler içinde
Katlayacak ömrün hasadını, anarak
Geçen yılları
Yaralı ömürler, kuraklık ve gözyaşı -
Mutlu bir gülüş
...
Ey amcamın oğlu dün yolda aydınlık içinde
İnançla ve istekle adımları zafere itiyor!
Alna yazılı şiddeti silerek.

FİLİSTİN

Rita Avvat

Filistin asıllı şair ve öykü yazarı. Nasar doğumlu. İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. İngiltere'de yaşıyor. Eserlerinden bazıları: *Suskunluğun Devrimi* - 1994 (Öykü), *Korkunun Aynası* - 1998 (Öykü), *Göçmen Aşkın Günlükleri* - 2001, *Rita'yı Kim Tanır* - 2003, *Gözyaşlarıma Boğulmadan Önce* - 2004.

Gölge ve Gerçek

"Gölge"
Yatağın kalbinde
Küçük küçücük
Unutkanlıklar
Suskunluğumun defteri arasında
Tir tir titrer
Kalbimin duvarları içinde
Onda ve bende dökülürsün
Uzaklaşan toz bulutunda
Zerreciklerle taşınırsın
Şehre dolanın içinde
İçinde ateşe verirsin
Benliğimi saran o büyüklüğü
Eritirsin eritirsin
Suskunluğumla
Ellerimin izleri
Gereksimin olan güneş parlar
Ağaçlarını diker bedenimin.

"Gerçek"
Ağır ağır yönelirim
Kalbimin kapısını açarım
Şeyleri şeylere mühürlerim
Uzaklaştırılmanın öfkesiyle
Hüznümden çıkarım
Senden olan
İnsanın son hüznü
Suskunluğumdan çıkarım
Büyüklüğümle ilan ederim ve
Suskunluğuma dolarım yeniden
Ben kendi miladımda
Ki:
"Oluşmak için"

Kimsin Sen?

Ey şafağımın yüzü
Düşümün sisinden yükselen
Acının kapısını vurursun
Ansızın üstüme
Ben karanlığın yastığına
Dayanmış
Kadim hüznümü soyarsın
Bakışlarımın kemerinde
Beklersin
Ay ışığında
Olduğum yerde kışkırtırsın
Firuze basamaklarda
Olasılıklardan önce
Bana
Limon çiçeklerine âşık olmadan önce
Düşlerin gerçekleşmeden
Denizin kokusuna doy, diyorsun.

Kimsin sen?

Gecenin Son Çığlığı Filistin

Bu taşın acısı
Ellerimde
Küçük kuşların
Acısı bu kayalıklarda
Atmacaların gagaladığında
Gölgelerimizin acısı
Bu haritanın üstünde
Şahinler
Ey duyulan acı:
Renkler geri döner
Açılıp saçılan kara parçasında
Yetişir
Kışın hüznünden
Renklerde
Uyur ve martılar çoğalır
Kıyılarında
Ey Filistin
Düşlerin en büyüğü
Tartı kefelerinde
Karşılaştırılan
Ve senin yeşilliğin uzanır
Dökülen bu kuraklığa
Dirlik düzenlik içinde
Ve senin çığlığın
Gecenin sonudur
Ey Filistin!

FİLİSTİN

Zeynep Habeş

Filistin Yafa doğumlu. 1948 göçünü çocukken yaşadı. İngiltere'de İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu.

Bugün Yeni Bir Gün

Düşlerimize ve anılarımıza
Bugüne yeni bir günle döneriz
Parfüm
Kuaför
İpek
Yok... bugüne yeni bir günle döneriz
Şarkılar, türküler, tatlılar ve avucumuza dolan kına
Yok... bugüne yeni bir günle döneriz
Yeni günümüz
Silahların çığlıklarıyla tutulmuş
Vahşet her yerden fışkırır
Bugün yeni bir gün
Topraklarımıza dönüşün tomurcuğun
"Kokusu" düşlerimizin zaferi olacak.

Gözlerin İçin

Ey şehrim
Gözümde bir şarkıydın
Kalbime neşe dolduran
Daha bir güzeldin
Cennetin sınırından daha yüksek ve yüceydin
Ancak
Ey göz kapaklarımdaki kutsal ışık
Binlerce defa ihanet oldun gözlerimde
Binlerce defa sabırla kapattım
Gözlerinin gücü için
Sabretti
Gözlerim.

IRAK

Nazik El Melaike

Nazik El Melaike 1923 yılında Bağdat'ta doğdu. Yükseköğrenimini Bağdat Öğretmen Okulu'nda tamamladı. İngiltere'de master yaptı. Şiir kitaplarını, *Toplu Şiirler* başlığı altında iki ciltte yayımlatan El Melaike, Kuveyt Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. 1947'de Nazik El Melaike'yle Bedri Şakir'in yayımladıkları deneysel şiirler Arap edebiyatında "serbest nazım"ın başlangıcı oldu. 1949'da yayımlanan *Dağılan Küller* adlı kitabının ikinci cildin önsözünde El Melaike geleneksel biçimlerin çağdaş yaşantıyı yansıtmayacağını ileri sürdü. Arap şiiri Nazik El Melaike'nin açtığı yoldan, yaşanan acı gerçekleri dile getirme ve yeni serüvenlere atılma olanaklarına kavuştu.

Terli Kumun Üstünde

Meclisim uzaklaşmadan terli kumu
mun üstünden dünümün marşına kulak verir
Şimdi beni çocuklaştırandan uzaklaşmadan
çoğaltır bilinmeyenle oluşan ömrüm ve benliğim.

İçimden geldiği gibi uzaklaşma
sa keşke içinde olmasa dişi iliğim
Bütün gün hayatımın düşünü inşa
ederim oysa akşamın bana verdiğini unuturum.

Terle harcamam hiçbir zaman günü
mü kumdan şatolar inşa ederim
Bu şiirim hangi kasrın güzelliği
dir karanlığa ve mezara geri dönen?

Bana hangi terli kumu bıraktığını nasıl
göreceğim düşlerin şehrinde?
Şimdi bekliyorum hayatımda sevinç ve
korkudan başka bir şeyi görüyor musun?

Düne gider çocukluğuma dönerim
kuşların yuvalarıyla karşılaşırım her sabah
Işıldayan o hayata dönerim olduğu gibi
şarap bardağımda bekliyorken.

Kışla dönüyorum ve yağmurla inliyo
rum küçük güzel memelerimle
Dönüyorum âşık oluyorum kumrulara şar
kı söyleyen nehrin kıyılarında parlayarak.

Kaç çiçek topladım tohum almak için
gecede dilediklerimin dikenleri oldu
Yükseklerde dinledim bulut
ların niyetini dönerek ağlayan kalbime.

Ah ey ter işte ben benzeriy
dim cennetime dönerken olgun bir meyveyle
Hangi günah yeterli olur günahını giyinme
ye kumuna tapılan bu güzel yüzün.

Dünkü çadırım kumunu terleti
rim şimdi başka bir terle dönüyorum
Dönecek kuşları şarkılarıma bağlamış
lar oysa nimetleri gölgemin peşinde.

Bu beden büyük bir memleketti ben
im içimde keşke ona geri dönsem
Bu kumun sahraya dönüşü gibi
ve baharın onu arzuladığı gibi.

Uzaklaşmadan döner bu çiçeklere hükm
ederim ve her gece yıldızları otlatırım
Şimdi değişen bu şaşkın şair ben
miyim yoksa bu çözülen heykel bir başkası mı?

Düne gider ısırılan çocuklu
ğuma dünümün ışıltısında zarafetimi incelerim
Şimdi beni üzen her şey bu bedende
dir bu hayat benliğimi derinden yaralar.

Hangi çiçeklerin rengine döneyim şimdi
işlenmemiş bir tarlanın dışında görüyorum çiçekleri
Bütün çiçekleri korkunun suretinden kokluyo
rum ve gözlerimle koparıyorum çiçekleri.

Dönünce açıklarda karşılaşacağım güvercin
leri kalbimin hüznünden kurtulup nerede bağladılar
Hepsi şu anda telaşla ötüyor
kafeslerde ve avcının namlusunda.

Bu esinti nerde fısıldadı esintisiyle dönece
ğim güzel aşkıyla kalbimi değiştirerek?
Yarın bu esinti ölümümde de fısılda
yacak derin havada ve dağın tepesinde.

Ayın büyüsü nerede geçti ben
den yazın mesire gölgesinde mi?
Yarın altına çöktüğüm gölgede dönüp aşık
olmadan gölgenin altında ve mezarların arasında.

İşte şimdi ben söğüt ağaçların gölge
sinde dökülen incirin gölgesinde
Bana olgunlaşarak gelen bu çiçekleri kopar
ırım güzel sabahımda açan.

Yarın bu gölgeni mezarıma resmedecek
sin dökülen güzel çizgilerle
Yarın kanımla sulayacaklar seni ey söğüt
ağacı ey incir nerede günah işledi rahip.

Orada vurdukları hayatı asarak verecek
ler gerekli değildi bağlanarak verilmesi
Yaşamın değeri hayatın enkazıdır oysa
verilen derin mezarda birleşerek.

Zehirli bacakların hayatı işte o
dur güzelleştirir üstüne söndürdüğü şarabı
Konulduğu odada susuzluktan ölecek
ti yasını ağzına damıtarak uyandırılacaktı.

Dikenlerin dikilmesinin hayatı işte bu
dur çiçeksiz, doğuşu aydınlığı getirir
O kaynak günahı teslim alır kötü
lük ve hayat yeryüzünde yaşanacak gökte değil.

Kabil ve Habil

Neden düşün kovanıyla sunul
muş ağzını yeryüzünde unutuyor?
Bütün lezzetler çözülen bulutlarla yaşanır
Kabil'den değildi hüznü oysa.

Veya ekinin yankısı ve onca katilin arasında öz
gürlüğüyle seslenen Habil'i duyuyor musun?
Veya vahşetle kesilen tanıkları ve ak
an parlak kanı duyuyor musun?

Habil nerde? Nerde kesildi koyun
ların ayakları vadideki ekinlerde mi?
Karanlığa ilk gömülen çıplaktan değil
dir mezardan yükselen ses.

Akşam karanlıkla iner ekine
zaman çobanda daralır
Kabil'den değil süzülen yıldızlar
o acıyla kesilen düşünce.

Gözyaşların bir işe yaramı
yor ey ademoğlu yıllarca yaşandı onunla
İlk maktulle birleşse de
onlarcasını katletseler de.

Ey ademoğlunun hüznü onca zaman
dır parlar çocukları öldürüp ölerek ey kovulan
Bu kaderi annenin sütü gibi emecek
sin hatta uzun süre gözyaşları döksen de.

Sen dinlendin, uyudun, mahzun insanlar
kayboldu çanların gölgesinde yaşayan
Habil'in mücadelesi olmayan da kayboldu
İnsanların arasında yalnız katledilen.

Sonunda gökyüzünün laneti bu aleme
yağdı kafirin rivayetiyle örülmüş
Herkes bir damla tattı bu nimetten bu ya
sın sonucundan doğan binlerce damladan.

IRAK

Fatiha Hasan

Savaşın şairi diye anılıyor; Necef'te doğdu. Manchester'da Arap Dili ve Edebiyatı okudu. Necef'te Nazik el Melaike şiiri hakkında doktora tezini verdi. Öğretim görevlisi olarak Irak'ta yaşamını sürdürmektedir.

Savaşa Dipnot

"Oradaki yıldızları"
Söylüyor küçük çocuk
Gökyüzünü yırtan uçakların üstündeki
Kız kardeşi de söylüyordu: "İki savaş önce
Başımın altındaki yastığa sıkıca sarılıyordum
Dönüp anmadan
Katillerin kemiklerini nasıl bulduğumuzu
Ve babam
İçinden akarsu geçen topraklara varıp
Gölgesini soruyordu;
Gerçeğinin nerede olduğunu?
...
Külden kadınlar sesleniyordu:
"Hapishane karanlığında kelebekler kimi kaybetti?"
Şiddeti bularak:
Soyu olmadan
Gerek duymadan gidene
Onlara değil
Kalbin derinliğindeki ayrılıkta
Şehrime benzeyen
Büyük ve yükü ağırlaşan;
Düşmanın saldırısı kesintisiz
Geldikleri yere dönmeksizin"

"Orada sabahın kokusunu öğrendin mi?
Diyor ona
Boynu bükük
Yatağın örtüsünü düzelterek
Gecenin arzusunda yalnız geleceğini düşleyerek
Meşaleyi yakıp
Söndürerek
"Orada yıllarca bir köşede"
Tedirgin dizleri bükük:
"Odundan ömrümü kime satacağım?
Onca yirmi üç yıldır yanan ateşi
Tükenişi barındıran
Orada ömrümün aynası kesilir"
Güvercinleri çağırır:
Ve o (Apaçi) ırmağını yetişir
"Pencereler nerede
Rüzgârı çağıran?"

Resim

Kapının üstüne
Yıldızlar çökmüş
"Bu evin su yolu satılık veya ölümü"
Kaç acı geçti üstünden
Hiç kimse
Söylemeden sözcüklerin gizini?

Yara

Nidalarla böyle söyledi
Toprak:
Domuzlar kusar
Ve lezzeti
Bugün kalın giyindim inatla sarınarak.

KUVEYT

Sadiye Mafrah

Arap Dili ve Edebiyatı okudu. Kuveyt el Kubs gazetesinin kültür sayfasının yayın yönetmenliğini yapmaktadır.

Sözün Dili

Zaman aşkını bağışlayan ne
Mavi dalgalı
Asma ellerinde
Yeşilin kanı
Suların lezzeti başlangıcında
Sıcaklığının kızıllığı
Araştırarak yükselir
Çiçeklerin giysileri
Açık nergisin adı mıdır
Sevginin yüzü olacak sular?

Güneşin renklerine karışan ne
Basit bir şekilde yürürken
Deve üstünde sallanan düşlerle
Huzurda tövbe ederek
Akşamın kızıllığı
Üstüne eğilirken
Gözlerini kapatıp
Uyur mu?

Ne durular beni
Söz kadını savururken
Göz seyirir azıcık
Gider kaybolur hatta
Rüzgârı bile kandırır
İçine düşürdüğü şüphe
Afiyetle yeşilliğini emer
Hızla geçtiği bahçenin?

Soyunmuş gecede ne
Okşar uyanığın yükünü
Üstünü örterek
Gündoğumunun sahibi
Elleri arasında
Havada feda ederek yıldızları
Aşkın bayramını kutlayarak
Esenleşerek
Gecenin sonunda?

Beni durulayan ne
Sözle uyuyan bir kadını
Sözün dilinden başka?

Duyulan söz
Şehvetin sonudur
Biten şarkıdır
Sonun içinde
Işığın sarhoşluğuyla
Bitkiler uykunun bolluğunda
Uyur
Uyur
Uyur
Topraktan fışkırır
Ağaçlar bağırır
Gençliğin yüzündeki izde;
Ey genç kız şeylere vedadır
Sana olan vedası
Ey genç kız vedasıdır baharın bütün şeyler
Sana olan vedası
Ey genç kız nedenler niçinler?
Adın içinde kimsin
Kim küçülür her şeyde gerçekten
Ekinlerin soyunu yalanladıkça?
Kimin için yoksulluğun dili uzar
Boşuna mı duyulan gurur?
Kimin sofrası için
Etrafında çoğalır
İki günahla fışkırır cennet
İki suskun cennetle birlikte
Durmayan öldürülüşte
Zafer kimin için.

Çığlık atan
Haritası içinde
Görmeden
Veya düşen yaslarla
Şeyler düşer
Ey genç kız bedeninden
Seninle dağılarak ölür şeyler
Şiirlerle
Ve düşlerle
Ve övgüyle
Ve kitaplarla
Ve havayla.

Şeyler kaybolur
Şiirlerin denizinde
Gündüz rüyasında
Büyülü kitaplarda
Şiirlerin övgüsünde
Dolan havada
Geleceğin düşlerinde
Bugünün işaretinde
Düşmanlarda
Devleti bölen
Zorunlulukta
Adaletin terazisinde:
Şiir hazırlıkları beni çıplak bırakır* şimdiki şiirin
Şiirlerimi kaybettim, şiirler kaybolur mu?
Cahiliye ve günümüzün şiirlerini istiyorum
Ata binmiş bir avcı olsam da
Hafızamda değil kaybettiğim şiirler
Hafızamda değil tartışılıp boğulan şiirler.

Erkek şairlere ait olsalar da
Hüznüme davet eder, şehit ve tanık
Bütün hüznüm bu şehri kaplar
Yeniden emekleyerek başlarım beni vuran hüzünle
Yirmi devlete sığınmış annelerim var
Vatanımdan haberdar eden
Mekanım ölmez. Kovulmaktan
O ki her yasta bulunur
Her başlangıcına bulunmak gerekmez
Bugünü seçerim, seçerim bugünü
Bütün nedenleri sayarım ölümü aynı
Akrabalarımın yanında yaşayarak
Ayaklanan çocukların yanında
Ayaklanan
Ayaklanan
Ayaklanan...

Düşlerimizi neden yok ettiler?
Görüyorsun yeniden yok ediyorlar?
Gece neden iner
Böylece
Ansızın
Perdeleri çeker
Ruhumuzun pencereleri üstüne
Filizlendiği zaman
Onunla aşkın bitkileri
Yaşamda çınlar
Vahşet
Sessizlikte çığlık çığlığa
Hastalığımız
Kendine has bir mutluluk mu?

Bedenlerimiz
Bu yorgunluktan
Uğraştıkça
Bu ölümlerle
Güvercinler onunla gezer
Gökyüzünde sarhoş köprünün üstünde
İşte şimdi gizlenen onlardır
Gizlenir
Gizlenir
Yaralı yıldızlar gibi
Çığlıklarını kısarak
Bulundukları yerde
Kaçış onlara da sıçrar
Kırmızı narda parlayarak
Çaresiz yolları şaşırır
Sabit şeyleri görerek
Varır
Hafızasındaki hüzne
Söz bittiğinde
Toplandığında
Uzaklaşma
Demir akar
Mutluluk çığlıklarıyla.

Topluyorsan eğer
Sözü yormadan**
Suyu silkelesin insanlar
Feda olmadan
Gurbetimizin ormanı bitsin
Başlangıç gibi
Dehlizleri açarak
Çayırlara
Zaman geçirmeden.

Kışın beyazıyla gizli
Mekanlarımızı örten
Siyaha karışsın
Bizlere oda armağan ederek
Neşeli bir havayla
O kara haberleri
Felaketi peşinden getirmeden
Boşluğun hayali
Bütün bölgelere bir gökkuşağı gibi yayılsın
Sanayi acılaştı
Kalbimizde atan
Ayak sesleri düşmeden
Susun ve dinleyin
Titreyişimizi
Feda olmadan bizimle ayak sesimiz
Toplu mezarımız var bizim.

Suskunluğumuzla kararan***
Tanıklığımız var
Parça o parça
Yüz o yüz
Söz o söz
Bugünün dünyasında
Binalar
Bulutların gölgesinde
Bütün ihtimaller
Gözetim altında
Kapılar zan altında
Yeni bir dille gelir.

Eğer söz
Sonun şehvetiyse
Şarkılarımız bitti demek
Bu ışığın sarhoşluğu
Bitkiler uykunun bolluğunda
Uyur
Uyur
Uyur
Batana kadar
Gökyüzünün ardına
Kökler uyumaya hazırlanıyor
Uyur
Uyur
Uyur
Toprak fışkırana kadar
Bizler birer gül
Geçirdiğimiz zorlukları hafife alırız
Cennetin kokusu sahipsiz geçer
Kaçarak
Sona benzeyerek
Büyük bedende kalarak.

**Mütenebbi*

***Hayatın ihtimalinde söz başlangıç, fotoğrafı ise sonu.*

****Yıldızların suskunluğu çalan müziği sevdiğindendir.*

LÜBNAN

İnaya Caber
1957 Beyrut doğumlu. Fransa'da yaşıyor.

Çıkışın Durumu

Verilen sözler beni ilgilendirir
Sonrası da
Herhangi verilmiş son sözler.

Hiçbir şey beni oyalayamaz
Bağlıyım
Verdiğin sözlere
Gidişin kurtuluş olmaz.

Gidişine gülümserim ancak
Bulunduğum yolculukta
Hiç kimseden umut beklemeden.

Sonra sabahıma sığınır
Muntazam çizgilerle
Ey hüznüm
Bu geniş cadde
Önümde biter hesapladığım gibi
Tüylerin çizgileri
Kanatlar gibi
Uzarken.

Arzuyla geçip giderler
Hiçbir şey öğrenmeden
Seni arzuladığım caddede.

- Diri memelerimi armağan ederim -

Sonra mekanından geçerim
Bütün şanımla
Ve uçamayan kuşları
Göreceksin
- Şimdi bu çıkışın durumunda -

İlah

İlahlar düzeltiyor
Bugünün karışıklığını
Değiştirerek
Tamamen
Kötülüklerle geçip gideni.

Bedenim şikayetçi
Organları çıplak
Bahçedeki masada
Dallarla sarmaşıklarla kaplı
Kitap ve müzik.

Sırtımı erkeğin ruhuna
Dönük
Boşluğa dolarım
Yuvamın ışığı içimde
Sarmaşıklara bağlı.

Kötülük düşüncelerimi içer.

Köşeler, düzenli gölgelerden ayrı
Parmakların hareketi aynı
Uzaklaşarak biter
Basit taklitlerle
Ve dostluk ve aşk
Hüznü solar
Ve ağzım
Yaşamı karıştırır
Bütün örtülü cahillikleri unutarak
Tüketir, kırmızısını
Sakinliğin.

LÜBNAN

Jumana Haddad

1970 Beyrut doğumlu. Beş şiir kitabı bulunmaktadır. Seçme şiirleri Fransızca yayımlandı.

El Ele Verince

Ormanda
Aydan ölü başımın indiğini düşlerim
Bilmediğim insanlar gelip alıyor
Benimle ayrılıp birleşiyorlar.

Ormanda
Bir bekçi gibi beni ezberler yangın
Tanınmayan insanlar tarafından konuşuluyor
Bir hikâye destanlaşıyor
Hayali bir savaşla
Temizlenen parmaklarla.

Ormanda
Karşılaşınca arzular lezzetine teslim olur
Bir elini verir öbür elini alır
Melek meleği bile yemez.

LÜBNAN

Suzan Avlan

28.9.1974 yılında Beyrut'ta doğdu. Babası Lübnanlı, annesi Iraklı olan Suzan, savaş yıllarında Endülüs, Paris ve Kahire'de bulundu. Kahire'de Amerika Üniversitesi'nde Gazeteciliği bittirdi.

Gece

Rüzgârla
Sallanır sandalye
Öyle yalnız bekliyor
Güzel kadınları
Uzun uzadıya Dolunay'da
Aşıkların
Yıldızların gölgesinde
Okşamalardan
Çocuk doğar mı?
Yalnız
Kuşkuya düşerler
Hiçbir zorluk olmadan.

Kardan Adam

Küçük elleriyle
Bir beden ve yüz yaptılar
Ahşap süpürgesi parlak
Yüzü yüzleri gibi
Tenin kokusu
Boyuna göre bir kaşkol
Ağzına bir pipo
Dumanı tüten
Ağzında sıcak nefesinin buharı
Büyük bir dikkatsizlik göstermeden
Şapkasıyla ağırbaşlı duygusunu verdiler
Bu taktıkları kemer
Gecede
Görünmez onda
Renkler gibi çocuk imkânlarıyla buldukları
Bu beyaz süvari rüyalarına girer
Onun gibi
Mesafeleri alan
Ancak içinde acı barındıran
Güneş açtığında
Eriyecek sonsuza kadar.

LÜBNAN

Varde el Yazıcı
1838 Beyrut'ta doğdu, 1924 yılında İskenderiye'de öldü.

Bu Gül Bahçesinin Cömertliği Yanında

Bu gül bahçesinin cömertliği yanında
Güller güzel yeşilliklerin içinde açar
Son derece muntazam dolar evin etrafına
Sarhoş tırpanın düzenli kestiği
Güller gibi yığılır büyülü çimen
Taneciklerinden kokusu gibi ıslaklığı
Kızıl deniz güllerin suyuna karışır
Kişinin kalbi sevinçle dolar.

Nergisler Filizlenir

Nergisler filizlenir
Bülbüller yuvalarında öterken
Ancak ayın ötüşü yüzü göründüğünde
Barışı denemek içindir
Güzel görüntüsü denenir
Güneşin yüzünde geçerken ateş
İnceliği çoğalır soyundukça
Güzel kokuların arasında
Çağın şairleri şaşkınlıkla dikilir
Ona saygı olsun diye göründüğü yıl boyunca
Ad bulurlar aslına veya mecazi
Bütün tepelere gereksinim duyarak
Çağın kadınları onunla övünür
Güzelliklerin soyunduğunu görerek
Onda toplanır soyunarak üstündekileri
Gözleri önünde güzellikleri tartılı
Kanları ateşler içinde kaynayarak
Ovanın sıcaklığını çoğaltarak kanları.

MISIR

Bahş El Bedri

Kahire'de doğdu (1886 - 1918) İngilizce ve Fransızca öğretmenliği yaptı. Ayrıca kadınlar üstüne makaleler yayımladı.

Yaşamın ve Ölümün Beni Şaşırtmaz

Yaşamın ve ölümün beni şaşırtmaz
Hukukun sürekli değişen sayfaları beni şaşırtmaz
Ağlayan öykülerle bıraktın bu kitabı
Beşiğinde ezilmeyen bebek yaşlanır
Yücelik ve üstünlük esseydi
Bu uzayan saatlerde şaşkın akşama
Engellenseydin bu nazımı batırtmadan
Ne şiir ne güzelliği güzeldir
Cömert davrandığını görüyorum
Basılı kitapların sayısında cimri
Ey kalp eridin donmuş bir nesne olmadan
Engellenmeden çoğaldın ey gözyaşı
İsyan eden ata bile cimri davranmadan
Geçmişte insanın hazinesi kayıp
Ayşe'den sonra şaşkın kaldığımız
Şaşkınlığımızın dışında bir serap gibi boşa akacağız
Bir Mason evi gibi yerin dibinde
Senin gibi maskeli olan.

Bugüne dek kesilmiş denizi duymadık
Çıkışı gömen denizi
Sunulmuş bir iyilikti
Ve iyiliği kayıptı hayret
Bir kasesi var yüce yükseklerde
Bilineni ilan edilir uzunca satışı
Güneşin övgüsü içinde kaybolur
Ardında dökülen gözyaşı her yöne saçılır
Ey ihtilafsız kadınların şaşkınlığı
Anmadan feda ederek dağıtır
Mısır kadını yaşamda varlığını kabul ettirene dek
Kesildikten sonra hazır bulunan
Temiz bir kibirle sesi kısıldı
Soylu bir tay gibi iffetiyle söküldü
Timur'un şiddetli konuşması gibi
Öne düşen faziletli bir yüzü olan
Sabrınız için sizi kim düzeltti
İlk ayaklanmanın izinde?

MISIR

Merve Hüseyin
1.11.1987 yılında İskenderiye'de doğdu. Üç çocuk annesi.

Sen Ben mi

Suskunluğun yorgun izidir ilkbahar
Bir hüzün olarak duvarı sarar
Bugün yarın
Ölecekmiş gibi
Ve sonbahar gelir
Gelir yüklü anılarla
Ve ömrün dalı ona benzer
Yaprakları dökülür
Ey beni andıran sarı yapraklar
Sen, ben mi?

"Havanın iki yorgunu"
Deliliğin izleri
Ömrün şeritleri
Külün suskunluğunda dökülmüş aşk
Sen, ben mi?

Evet
Köprü birbirine bağlanmadan kovulursun
Ve ben özgür dönerim
Sen, ben olarak
Ancak şimdi -şeylerin gerçeği gibi-
Suskunluğumla öleceğim
Yeniden seni inşa edene dek
Ancak ben
Yaşamın maskesinden kalbine yoldaş
Olsam da
Gözlerim görmeyecek seni, ayrı bir yerde dolacağım yüzüne
Ey genç kız
Zaman nasıl unutur
Delilik ve minnet derinlikte olunca?

Güzel kalbini seviyorum
Çocuk sorularınla yalan anıları kırıp attın
Geri dönüşü görüyor musun?
"Okyanus gibi" ölü dönme
Ve anıların soğuk yuvaları gibi
Başını okşarım ey değerlim süre tükenene dek
Ve sen, bensin!
İlkbaharda, sonbahar olarak ölür anılar.

MISIR

Fatma Nakut

Kahire'de doğdu. Şair ve çevirmen. Mimar, mühendis. Bütün Arap dünyasında adı hem şair hem de yaptırdığı binalarla mimar olarak duyuldu.

Rehin

Galip olan sınıra kadar yayılamaz
Ayaklanmanın yanına vararak
Zaman ayaklarımızı değiştirecek
Sert ahşaptan sopalar
Çocuklarımızın kanıyla
Çok saçıldı
Dans etti
Ancak beyaz bedenlerimiz unutmayacak
Bu şiddet beyaz tenimize işledi
Bu yüzden
Bu akşam parmaklarımız havadadır
- Adet edinir gibi giyinmeden önce -
Bütün girişler izinle olur bu topraktan kovulanlara
Birer iz gibi
Bırakırlar
Caddelere
Onlara küçük kanımla mutlu etmeyeceğim
Asla!
Her şeyi diplomasinin şekliyle
Gözlerimize bırakırlar
Onunla elimiz kolumuz bağlı gideriz
Bu hikâyenin sahibini olarak basite düşerek.

Çocuklarımız
Oraların kumlu sahiline girmeyi seviyor
Dikkatli davranırlarsa
Saçları bile kanuna bağlı
Bununla
Polisler aspirini bile araştırıyor
Pencerelerde göz göze gelerek
Önemli bir şairin intiharından
İki saat önce
Hiçbir şey yoktu - bilindi -
İlaç içti diyerek
Kötülüğün tohumu bir kez daha atılır
Sonra bu kötülüğe ortak edilir.

Yine onlardan
Gerçeği öğreniyoruz
Olayın her dakikasını
Sırtı dönük insanların ardında durarak
Ama telefon konuşmaları
Onaylamıyor
Şairin intihar ettiğine
- Şimdi -
Eşi dans ediyor
Nil Nehri'nin üstünde.

Uzak

Sırtımda ağır bir yük
Alnımda zorlukların ipleri
Öylece bu denizi neden öldürdün?
Yürüyerek yollara doydun
Öylece uzaklara
Şehirde
Ellerinde bir fener taşıyarak
Bir güzel
Kendi yatağını bile seçemiyorsun kaybolduğun yerde
Gerek duyduğun yalnızlığın
İçine çökerek
İçinde
Yağmur ve şiiri düşman seçerek.
Eski zamanlardan beri dans eder insanlar
Veya duvara yazar şiirini
Boşluğun etrafını dolaşıp hesaplayarak
İpeğin övgüsüyle duvarı yükseltiyorlar
Şeyler iç içe
Denizi neden öldürdün
Yolları yollarla genişleterek?

Gül
Öldü
Kırmızısını ve yeşilini araştır
Ve kokusunu
Övgünün ve pencereler arasına as
Genç kızlar yıkanmasın
Yorgun diye adlandırılıp resimleri yollara çizilen
Eski bir soylu gibi
Bakır kaseler ziynet dolu
Dokuz şehirden gelen
Şaraplarla kanıtı çizilen
Ardımda dolanmadan
Hafif satırlar söyler
Heykellerin kanıtını
Denizi mağdur eden sensin
Ve mağlup eden
Şehrinden döndün
Aşkı ve şiiri bekledin
Ve kadınını
Orada öylece bekledin
Pencerenin ardında
Bir dilim ekmek ve bir avuç sudan sonra.

MISIR

Ala Halit
1967 İskenderiye doğumlu.

Çözülmüş bir gece gibi
Şafak sökene dek
Seni yalnızlığımla bekledim
Gemilere yakın: gözlerimin içinde
Dalgın yüzün.

Kan kardeşim olur
Güvercinler ışıkta dingin
Karanlık senin yoldaşın, kan, yüzümün yarısı.

Bugün
Düşümde göğsün tükendi
Yoldan yolculuktan başka bir hikâye gerek bana
Sabahla değişecek bu yolda.

Serap olur önümdeki suda
Dönen gemiyle birleştirip
Beklemekle bir olurum, ölümünde tuzlu umudum kokun olur.

Bugün
Cesedine kapandım
Beş parmağımla giyindiğim.

Bacakların, göbeğin, boynun ve
Güzel göğsüne özendim.

Kırmızı gül öpmek ve dudakların arasında
Beyaz tenin çığlığı
Memelerimin üstünde kırmızı gül
Bebeğin övdüğü sütüm
Beyaz gül kanın kıyısında
Akşam
Yüzü
Över
Bağış
Olmadan.

Adın denizde
Su namazda
Ağzın suyun düşünde
Yollar önümde.

Gül bahçenin kıyısında
Bağrın sütte
Ve ben.

Yüküm bağrın
Sarkan bu parıltıyı ezberlerim.
Gözlerim rüyada
Çocukluktan uzak.

Sonunda
Ellerin parmaklarımın suskunluğunda yaklaşır: çolaklık gibi
Memelerim dudaklarına yanaşır
Gözlerimden ağlayan vatanı alarak
Sonunda.

SUUDİ ARABİSTAN

Halide İsmail

Gecedeki Ayın Başı

Yapayalnız
Akdeniz'in soğuğunda kaldım
Titrek bir ışıkta
Dünyanın uğultusuna
Kulak kabartırım
Aşık genç bir kız gibi
Kalan saatlere tutunarak
Yılları yastık yapıyorum şımarıklığın önüne
Sesini duyuyordum:
Yavşan otunu ayıklıyordun
Şarkılar mırıldanarak
"Işıklar sönmeden beni kabul et"
Denize bakmaya sabahı bekliyordun
Karanlığın tersini bekliyordun ve ben üşümemek için
Siyah giysilerime sarınmıştım
Kadın acısı çekiyordum (yalandan).

Kalbime Ekerim Gizin Çiçeklerini

Kalbime ekerim gizin çiçeklerini
Mutluluğumu göstere
Göstere
Utandıran iri gözlere
Komşular toplanır
Çocuklar oynaşır
Ağzım gibi bedenim susuz
Sözün kökünü duymak isterim
Ağzımdan şiirler bile dökülüyor
Bu yapraklar cennetten mi toplanmış
Ömrünü benimle yazdığın?

SURİYE

Ayşe Arnavut
1956 Şam doğumlu. Uzun yıllardan beri Paris'te yaşamaktadır.

Köklerin Arzusu

1
Arı kovanının enkazı
Savaş tohumları
Hiçbir ayna ölümlerin
Yolunu göstermez
Çağımızda çürürüz
Tekleyen kalplerle
Bu korku bizi nereye bağlayacak?

2
Rüzgâr geçit vermez yangınlara bile
Sahranın cahil gemi ufka vurulur
Hükümlerden irkilir düşler
Bizi lağveder örterek kurtardığı vajinalarla
Denizlere açılan gemilerin
Koynunda ararım
Caddeleri, cesareti ve güzelliği.

3

Nasıl ters düşeriz binlerce şeyin külüyle
Yaşlanmış demirlerle?
İnsan her zaman insanın biten hayatını gömer
Boyunlarını keser düşlerin
Ufku çocuk karşılar
Soyunun yarasında parlayarak
Korkunun koynunda
Düğünler yaşlandı mı?
Belki de direnişlerin mucizesine binip dağılırız
Bu çıplak mesafede durarak
Korkunun fışkırdığı caddelerde
Bana haber verin
Hangi giysileri giyineceğim
Bileyim bu yaramı nasıl örteceğimi?
Belki de
Yüce şeylerde
Tamamen çıplak oluruz.

4

Ormanlarımızı nasıl kurutacağımızı anladık
Yalanların dışında yol alarak
Bu kavmi nasıl yutacağımızı
Hareket eden heykellerin önünde
Küllerin derisini deşerek
Gözlerimizi nasıl bağlayacağımızı anladık
Titreyen göz kapaklarımızı yakarız azıcık
Savaşlarda develeri dizeriz
İrkilerek korkumuzun yarasını resmini nasıl çizeceğimizden
Irmaklara nasıl kıyı olacağımızı
Sorular boyun bükmeden
Verilen sözlerle zincirleri çözmeden?

5
Ölü bedenimi uyandırmayın
Başka adlarla karışan
Hepsine aynı ağıt yakılacak nasılsa
Hüzünler sıcaktan ürperir
Bu uykunun saflığında düşler gerçekleşecek sonunda
Öğrendiğim sonu söyleyerek
Beni uyandırmayın.

6
Ölümün anası döndü
Yaşamın sofrasında duruyor
Hüznü sana hatırlatana dek
Veda edenler için
Duruyor
Onlar silkeledikçe toprağın yakılacak odununu
Zulüm tökezleyerek yanar
Hangi kapı evi hak eder!

7
Şaşkınlıkla boğazı kesilmeden
Temizlensin filizlenen dallar
Küllenmiş ağaçlardan
Kalbi sıkıştıran
Basit katliamlarla
Bedenler yağar
Hevesli kemiklerden
Basit insanların boyun eğmesiyle
Yolculuk basit olur
Teslim oluşa nasıl ulaşıldıysa?

8
Duru ve kutsal yazılarda gizleriz mağduriyetimizi
Övgüden çok burç olur savaşlar
Nezih kesilişleri örterek
Karanlıklarla kaplanır kesilişler
Gölgeler karanlık olur
Hiçbir mekan temizlenmez
Çözülen amaçlarda
Garip kalır bir dairede nokta
İnsanoğlu çoğaldıkça azalarak durur
Ağaçlar kendi ormanlarında
Belli hareketlerde sınırlanmış
Rahminin kimliğini açarak.

Çıplak gelir çıplak giderek.

SURİYE

Hala Muhammed

1958 Suriye doğumlu. Birçok şiir kitabı yanı sıra, uğraştığı sinema sanatında da sayısız filmin senaryosunda imzası var.

Kapımı Çalan

1

Bu şehirde
İnsanlar yalnız uyanıyor
Horozlar
Güneş yükselmeden
Hayatımızın
Bir anını
Titreterek
Öterken.

2
Gündoğumuyla uyanırım
Parmaklarımın ucuyla
Penceredeki tozları üflerim
Evin içinden ve
Caddedeki çıplak küllerden arzuyla
Biriken
Gün gibi akıp gider sular
Yaşlanarak iki kıyı arasında
Sakin bir kahve fincanıyla
Yemek telaşı
Başlar
...
Bugün
Bir şeylere sıkılacak bir ihtimal yok
Çalan bütün bu saatlerin ardında
Atan nabzın ardında
Bu gözlüğün ardında
Gözümün dalıp gittiğinin farkına varmadan.

Akmadan gözlerimin büyülediği şeylerle.

3

Balkonun altında oturan kadın
Çekinerek ellerini uzatıyor
Giysilerinin içinde iyi seçemediğim
...!
Bakışları ceplerimizde yanar
Dikkatlice baktığını görerek
Ve büyülenerek.

Balkonun altında oturan kadın
Bedel ödemeden
Gördüklerine
Her
Zaman
Ellerini bana uzatır
Her geçtiğimde bu küçük sokağı
Önünden
Çıkarım merdiveni, soluklarını duyarak
Göğsünden yükselen
Ardımdan kapıyı kapatırım
Beni okşayan soluğu dışarıda kalır:

Bugün de aynı
Şaşkınlıkla uyandığımızda ikimiz.

4
Evde
Kapının üstündeki
Geyik kafası
Haşmetini soyunur.

Dışarıya taşar
Büyüsü
Renkleri uyandırır
Görünen
Kırmızı siyah
Gözlerinde.

Ve bakışlarında tükenir her şey.

SURİYE

Pakize Emin el Haki

Bağdat doğumlu, babası Rabiha kabilesinden. Bağdat Üniversitesi'ni bittirdi. Evlendikten sonra Kahire'ye yerleşti, dört çocuk annesi.

Tek Başıma

Apaçık ve önemli bu yaşamda tek başıma
Bağrımdaki kalbimi yaralayacak bir şey yok
Başı kesilmiş bir kuş gibi gecenin belirsizliğinde
Dinlenecek bir şey de yok.

Bu ikindi zamanın yankısı beni öldürecek tek başıma
Hayattayken unutacak bu kabus ve titremede
Öyle uzayıp gidecek!
Dudaklar arasında şaşkın gülücükler kıyısında.

Bu gece uzayıp gidiyor sıtmalar içinde tek başıma
İnatçı dalgaları ve rüzgârı bende söndürür
Ne istiyor?
Kırılan bir şey yok ki yeni bir küreğe gerek duyayım.

Tek başıma yapayalnız mı bu işin sonuna varacağım?
Şaşkın sorarım nerede yürüdüğümü görüyor musun?
Kalbim temiz mi?
Alyansım bu ahlardan ağır bir acı kalır.

Korkunç suskunluk ve kuşkular içinde tek başıma
Ve gece etrafımda hüzünden bir sahne
Ve ben kimsesiz
Yaşam bende şüphe içinde fışkırır.

Aşkın Bana Acı

Aşkın bana acı çektirir
Alışırım ondaki arzuya
Ruhumu dinginleştirir düşündükçe
Her şeyden önce hıçkırığımı dindirir
Hayatta bozguna uğradığım her şeyi
Aldığım bütün ilaçları
Bütün bahçeleri
Unuturum
Cömertliği cömert yapar, sözleri sözlerimi kışkırtır
Sözleri, sözlerimi...
Bütün bu şehir arzu ve hüzün
Beni kaçırır... acı çektirir
Bedeli ödenen bir aşk şiiri gibi yazarım
Kötülüğümü yazarım
Ey ömrümün aşkı kolay ve karasevda
Oluşumu sende basitleştirir
İhanete uğramış kendi ruhuna batmış kalırım
Bir nağme alır beni
Her susadığımda dallarıma
Su veren
Çiçeklerim burada açar
Ruhumda
Israrla burada ruhumda dururum yaşayan beni yaşatması için
Sende bulunan adresim kalır
Aşkın hatasız sözcüğü kalır.

SURİYE

Ğade Seman

1942 Şam doğumlu. Şam Üniversitesi'nde İngiliz Dili okudu. 1968'de Beyrut'taki Amerikan Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı konusunda master yaptı. Roman ve hikâye olmak üzere yirmiye yakın kitabı bulunmaktadır.

Yağmur Altında Aşk

Yağmur pencere camlarını vururken gözlerim dalıyor
Gece karanlığıyla günü itiyor
Gözlerim dalıp gidiyor, binlerce yıl yaptığım gibi
İlk defa, bir karanlığın bitişi apaçık gösterdiğini görüyorum
Yankıya yayılmış odanın dışında onun hayatını izlerim
Pencereyi açıyorum, ellerimi altına tutuyorum
Arzuyla - dumanlı parmaklarımla - dokunuyorum
Ve onunla bilinmeyen bir yerlere gidiyorum
Peşine düştüğümüz bir hikâyede oynayarak
Ah, bir öfke gibi nasıl da ömrü tükettim
Karanlıktan korkuyor muyum, gecenin anahtarıdır oysa
Ve "Sözün gizi".

Balıkları Korkutan Aşk

Bu arzu beni paramparça ediyor: Lübnansız, içimde ölerek
Ancak, deniz kıyısında neden zerrecikler satılıyor, diyorum
Oysa Beyrut'a geri döndü benimle yenilenerek
Neden arabaların yankısı levhaların sıcağına bağlıdır, diyorum
O adımızla bilinirken
Eski bir bedene onca kazıdığımız
Gecenin ışıkları yanıp sönerken "Minar" sahilinde?
Neden balıklar ve martılar ve çiçekler sarı soğuk, diyorum
Dikenli gecelerinde istekler yanacak mı
Beyrut'un kumuyla nasıl dost olacağım
Aşk defterinde şimdi yeniden okuyoruz
Arzu okulunda
Sabah kovulduğumuz, gözyaşlarına bile kapısını kapatan?

SURİYE

Behiçe Mısriy

1965 Halep doğumlu. On şiir kitabı, üç romanı, altı çocuk kitabının yanı sıra şiir üstüne dört eleştiri kitabı bulunmaktadır.

Rim

Rim ben seninle
Nasıl yüzleşeyim
Sen bende çözülen bir giz
Ben sende düşen.

O güzel kalıpta
Uyuyor çözülen aşk
Soyluluğa ulaşır çözüldükçe
Havada.

Ey sevgilim gece uzadı
Ulaştığım yeri neden istemiyorsun
İstediğin aşkta ölümüm mü
Ruhumun sessizliği etrafında?

Ayaklanışımı ve arzumu al
Bütün yıllarımı ve ömrümü
Sen bu aşkta deliliğimsin
Kalbim menzilin oldu.

Soru

Ben düşte oluşan bir gölgeyim
Soruda açığa çıkan bir giz
Benden sonra satırlar doğacak
Benden sonra vahşet tamamlanacak
Soru benim gidişim olacak ve ben bir soru
Kum taneleri gibi dağılacak
Başlangıcımı bitişimde görüyorum
Bilinişim yitişimin bir nüshası
Farelerin getirdiği yolu giderim
Yükselerek bırakırım ıslaklığımı
Şimdiki gibi boşluğu yüklenerek
Hüznün mesafesinde ışıldayarak
Ben bedenin gizinde bedenimi görüyorum
İlk soru sorudan oluşana dek
Oysa soğukluk kalacağım mirası bırakır
Bendeki oluşanda yiterim uyanınca
Oluşu anarım oluşumumda
Bana ad olan ışığı anarım şimdi
Gecenin miladından önceki karanlıkta
Beni görenin rüyasıyım ben
O anımsadığımın dışında değilse.

SURİYE

Saniye Salah

1935 - 1985 Masfa'da (Hama) doğdu. Şair ve yazar olarak ün saldı. Şair Muhammed Magut ile evliydi. Dört şiir kitabı yanı sıra bir öykü kitabı ve deneme kitapları bulunmaktadır.

Aşk Mevsimi

Aşk mevsimini yaşıyoruz
Çayırlar gibi
Küçük bir yerde sürünen
Ve küçük bir düşte
Akşam olduğunda
Sis gibi yükseliriz çayırın üstünde
Saçlarımıza sürünen
Solgun gözyaşlarımızla
Beni şiir sayfaları gibi katla
Anıların yataklarını katlar gibi
Uzun bir yolculuk için
Deniz kıyılarına giderim
Orada kutsal olan aşk ve gözyaşı.

Pişmanlığın fanuslarını taşımaya başladık
Çocukluk anılarında yaşayarak
Bedenimizi
Ve günahlarımızı taşıyarak
Ruhun sonu olmadan
Sonra düşlerimiz çıplak kalır
Kanın sözcükleri yanar
Yüzümün resmini çizerim
Ve yüzünü
Gece hüznün şarkısı
Ve gece kayıp büyülü iki sevgili
Gecenin suskunluğuna tanık oluruz
Senin gibi Arap deliliği olsa
Çıkış kapıları geniş olsa
Kaçış kapısı geniş bu
Dar zamanda, olmasa
İki aşığın bedeni ondan daha da dar.

Yaramın üstüne katlanırım
Düşüncem orman ve deniz kokusundan
Hüznün ve yağmur kokusundan
Tenin üstünde unutuluşun kokusundan
Gitmesi için sözcüklerimi bırakıyorum
Ruhumun dışına
Son payını taşıyarak
Aşkın donukluğu için.

Et kalp atışlarına yapışsın
Ayrılık ayetinden atsın beni
Peşimdeki acıyla ne zaman kötüleyeceğim seni?
Hangi kuş bu acıyı ötecek?

Bu garip günde
Bu yükselen fırtınada
Deniz köpükleniyor
Akşamın gemisinde
Ancak ben unutuluşun kanatlarıyla uzaklaşıyorum
Çayır köklerini taşıyor
Yanıyor
Sonra gezimden dönerim
Gözlerinde küflenmiş.

Gün etrafımızda çöküyor
Bir güvercin gibi
Bu yeşil saatlerde
Kanatlarını çırpıyor
Yanan külün çukurunda asar gibi
Yıldızlar arasında
Yağmurdan kaçıyorduk
Güneş bizim değilmiş gibi
Bağlı bedenlerimizi altında sereriz
Bu leylak güneş değil
Boğaza düğümlenen
Önümüzde mihenk taşı
Ölümün yüzünden maskeyi çıkarırız
Köşelerin ışıltılarını taşıdığında gece.

Kulelerin çanları vurur
Akşamla
Köyün acı gözleri açıldığında
Eller kan dolar
Bizler saklı suyun sahipleri
Biriken yaşları dökerim
Ateşi beklerken
Yıldızlardan başka bir şey yok
Bütün sevgim içlerinde
Onlara giderim.

SURİYE

Lina El Tayibiy

Burada yaşıyoruz

İki alında kazılıdır o umut, çığlıkların üstüne kapanan
Gözlerden uykuyu kaçırır
Umut ki parıldayan bir delilik
Ben kucak dolusu ekinlerle dönerim beni sorana muhtaç olmadan
İki elimi birleştirir yanağıma bastırırım ve asıl umudu söylerim
Tekili olmayan çoğulu
Tek gözle yazarım, sonunda ipleri karıştırırım
Balta böler beni çabukluğumdan
Yarımı alır sonla parlar
Ellerim kaybolmayan bir nesnede, kalbim adımların gittiği yerde.

Şimdi hiçbir şeye kin tutmam
sıkışan kalbimde toplarım her şeyi tek tek
Mesafeler daralır
Bu fırtınada tek başıma, ellerim gitgide kumlaşıyor.

SUDAN

Ravda el Haç
Sudan'ın doğusu Kisle doğumlu.

Geçen yıl

Geçen yıl
Beklediğim gelecekle karşılaştım
Geçen yıl
Gelgitlerle acısıyla tatlısıyla yaşadım
Yalan gibi mahir bir salıncakla ulaştım
Bir kova ateşle ulaştım
Geçen yıl
Mısır'ın katmanlarında sakladım yüzümü
Söylediklerimden unutarak
Ancak parmaklarımla oyalandım
Babamın önünde olduğu gibi
Zayıflığımın resmidir bu zamanlar
Bu yolda ilerledi ömrüm
Geçen yıl
Kanıma işleyen neyse bu tutsaklığımı sildi
Bu soylu hüzünden terledim
Orada kudretimle kalmadan dönerim
Bu yolda öldüm mü?
Geçen yıl
Baharda, yazda, kışta
Her mevsimde
Ancak ben, ey temiz kalpli yüzün için
Uçuşumu yaz gününe ilan ettim
Islak ve beyaz bulutlarla konuştum.

Güzel çayırlarla
Gecenin bu şiirin durgunluğunda geyikler
Benden saklı ışıklara rağmen
Geyikler bana yoldaş oldu
Bütün ağır başlılığıyla
Soğuk ve sıcağın etkisi
Bu kışın uzun gecesinde
Bahara geldim
Bu yağmurun yorganını gönderdiğim zaman
Mecbur bıraktı, askerlerin yere vuran ayakları
Girişin veya çıkışın
Bu cetvel uzayacak
Geçen yıl, döndüm
Ey yara bir yıl sonra tekrar kanayarak
Ey isteklerin sabrı taşınacak mısın
Alnımdan fışkıran sabır bir yıl ve
Yolculuk şiirleri binlerce vaatte bulunuyor
Harfimin vaadi öykülerle dolu.

Küçük ve fotoğrafı
Tanrının ağzından kovuldu mu?
Geçen yıl
Kanımda dinlendiğinde yeniden
Süzülmeden öylece yeni yılda dururum
Geçen yıl
Genişliğimdeydi oysa neden
Üstündekileri esirgedi?
Bütün insanlar düştü.

Bu şehirde
Herkesin gözü senini öldürülüşünü gördü
Kolaylıkla senden alındı bu şehir
Her gün
Güvenle saklı kalplerden çıkarak
Saklanarak çıktı
Üstünde okşadım
Öleceğim yolda yürüdüm
Ellerini yoklar gibi
Geçen yıl
Zırhını ve amcamın kalbini lanetler gibi
Derin yarayı lanetler gibi
Uzansam da uzanmasam da
Orada ölen bir kız çocuğu gibi
İki eliyle çizer kapının gözünü ve saklı kalbi
Sen içinde miydin?
Geçen yıl
Ay giderken önümdeki pencerede intihar etti
Adımlarında savruldu
Bütün kilitli şiirler
Güzel düş yağmuru getirirdi
Ve böylece bütün çatışmalarda çıktım
Kırık kalbi edinmeden
Rüzgâr onda fırtınaya dönüşürken
Bir zerre dahi kalmadan ellerim
Geçen yıl
Zorluklara benzerdi dedim ve yürüdüm
Zorluklara benzerdi saklı hayattan bir resimdi
Gölgeliklerin ardında bir gölge esire benzeyen
Zorluklara benzerdi bir karıştı şehrim
Düşlediğimiz yaşamına döneriz.

ÜRDÜN

Nebile Talip

19.01.1962 tarihinde Zarka şehrinde doğdu. Öğrenimini Filistin Nablus kentinde tamamladı. Ürdün Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu.

Doğum

Çığlıkları ayaklandırır
Bu evde olanların kulaklarını sağır eder
Dağıtır mekanın sessizliğini
Uyuyan
Zamanın önünü örerek
Soruların yangınıyla
Kendine gelir
Bakışlar onun üzerinde
Ey bu miladın gecesi
Doğan doğdu mu?
Doğana dek
Öğrendi mi
Nasıl doğduğunu
Bir insan olarak
Bizde yeni biri olarak
Ancak
Zayıflığı
Annesinin koynunda
Ölü gibiyken bedenin rahminde?

Ey miladın gecesi
Ayı ört
Şafağı yeterli kıl
Aklımda serdiğim
Giysinin eteğinde
Gözlerde,
Ölmemesi
İçin
Gecenin uzun saniyelerini
Davet edin
Yaşadıklarıma
Işık gönderilmeden önce
Sabahın arzusuyla
Bu süreçte tökezlemeden çığlık
Suskunluğu gönderin
Doğan şafakla
Bugün
Ömrümden bir hüzünlü sayfasıdır.

YEMEN

Heda Ablan

Beyaz Rüya

Beyaz rüyanın verilmiş bir kararıdır
İki rüzgâr arasında kurulu bir masada
Kesilmiş kumaşı toplarım
Kalbimin bozgununda ondan başka
Ellerimden akan olmaz
Onunla bütün beyaz hayatımı toplarım
Yaprakları toplarım
İki gözyaşı
Dişlerim keskin
En sonunda kefenimi toplarım.

Sadiye Mağraf el Kubit

Gitti, aşkı ve acıyı bırakarak, uzaklarda
Savaşıyor, her zaman kovulmuş yalnızlığın önünde kuşatılmış
Ve savaşmaya hazır
Övgüyle yeni şiirlerini yazar ona yoldaş olan sözcüklerle
Suskunluğun kuşatmasında söylenmeyeni söyleyerek
Bütün mekanların çatlaklarından süzülerek
Benim ve onun arasında oluşan
Gitgide büyüyen yalnızlığın kanıtıdır sonuçta
Ufkun genişliğinde
Sonunda güzel bir özgürlük olacak.

Metin FINDIKÇI

1961, Mardin doğumlu. İstanbul'da yaşıyor. Şiirleri ve çevirileri; *Yazılı Günler*, *Yarın*, *Cumhuriyet Kitap*, *Yeni Biçem*, *Adam Sanat*, *Varlık*, *Uç*, *Şiirlik*, *Şiiri Özlüyorum*, *Öteki-siz*, *Yom Sanat*, *Sözcükler*, *Kitap-lık*, *Hayal*, *Yasak Meyve*, *Eliz* ve *Akatalpa* gibi birçok dergide yayımlandı.

Şiir kitapları:

Harabeler, 1992
Ve Kalbim Sular Altında, 1996 (Yazılı Günler)
Karanfil Mesafesi, 2001 (Avesta)
Unutulan, 2004 (Yom Yay.)
Çölden Hırka, 2006 (ŞİİRden Yay.)
Katran, 2008 (Artshop Yay.)
Sen içerde Uyurken, (Artshop Yay.)

Çeviri kitapları:

Adonis, *Rüzgârda Yapraklar* (İyi Şeyler) 1998

Adonis, *Düş ve Ayna* (Avesta) 2002

Adonis, *Güllerin Aydınlığında* (Adam Yay.) 2004

Adonis, *Doğu ve Batı* (Dünya Yay.) 2004

Adonis, *Aşk Şiirleri* (Kırmızı Yay.) 2007

Mahmud Derviş, *Beyrut Kasidesi* (İyi Şeyler 1.baskı 1995, Alkım Yay. 2. baskı 2003)

Mahmud Derviş, *Unutulanı Anmak* - Roman (Avesta) 2002

Mahmud Derviş, *Mavi Bir Gün* (Dünya Yay.) 2003

Mahmud Derviş, *Yalnızlık Yenilemeden Kendini* (Can Yay. 2009)

Mahmud Derviş, *Kuşatma Durumu* (Artshop Yay. 2009)

Nizar Kabbani, *Hüzünlü Irmak* (İyi Şeyler 2000)

Nazik El Melaike, *Rüyadan Çağrılmak* (İyi Şeyler 1996)

Ġade Saman, *Beyrut'ta Deniz Yok* (Avesta 2002)

Hannan Avvad, *Filistin Senin İçin* (Evrensel Basım Yay. 2003)

Ayşe Basri, *Şairin Kandili* (Şiirden Yay. 2006)

Çağdaş Arap Şiir Antolojisi (Toroslu Yay. 2. basım 2007)

Fetva Tukan, *Kapalı Kapının Önünde* (Artshop Yay. 2008)

Fatiha Mürşit, *Gecenin Şarkıları* (Artshop Yay. 2008)

Muhammed Bennis, *Aşkın Kitabı* (Kırmızı Yay. 2008)

Muhammed Bennis, *Şarap* (Kırmızı Yay. 2009)

İçindekiler

Abu Dabi
Zabi Hamis / **7**

B.A.E
Latife Kari / **10**
Huda Sadi / **12**
Nucum el Ganim / **15**

Bahreyn
Fevziye el Sandiy / **17**

Cezair
Ahlam Mustağnami / **18**

Fas
Ayşe Basri / **20**
Vefa el Armani / **23**

Filistin
Fetva Tukan / **26**
Rita Avvat / **30**
Zeynep Habeş / **34**

Irak
Nazik El Melaike / **36**
Fatiha Hasan / **42**

Kuveyt
Sadiye Mafrah / **46**

Lübnan
İnaya Caber / **54**
Jumana Haddad / **57**
Suzan Avlan / **58**
Varde el Yazıcı / **60**

Mısır
Bahş El Bedri / **62**
Merve Hüseyin / **64**
Fatma Nakut / **66**
Ala Halit / **70**

Suudi Arabistan
Halide İsmail / **72**

Suriye
Ayşe Arnavut / **74**
Hala Muhammed / **78**
Pakize Emin el Haki / **82**
Ġade Seman / **84**
Behiçe Mısriy / **86**
Saniye Salah / **88**
Lina El Tayibiy / **92**

Sudan
Ravda el Haç / **93**

Ürdün
Nebile Talip / **96**

Yemen
Heda Ablan / **98**

ÇAĞDAŞ ARAP KADIN ŞAİRLER ANTOLOJİSİ

Arap şiiri, dişi bir şiirdir diyorlar, doğru: Hemen hemen Arapların her ülkesinde birçok kadın şair bulunmaktadır. Bunu Cahiliye döneminden ve Arap divan şiirinden gelme güçlü bir geleneğe bağlamak mümkün.

Arap kadını; 'madem günlük hayat şartlarında erkek egemenliği hâkim, ben de şiir ve edebiyat gibi hayatın başka alanlarında pasif kalmayayım' diyor. Diyor ama -bu antolojide de dikkatinizi çekeceği gibi- bazı ülkelerin kadın şairlerinin yaşam öyküsü bulunmamaktadır. Bunun nedeni kocası, çevresi veya yaşadığı ülkenin getirmiş olduğu baskı ve yasaklar da olsa bu durum bağışlanır gibi değil. Üniversiteyi bitirmiş bir kadın, şiirle uğraşıyor ama yaşam öyküsünü açıkça yazamıyor. Bazı Arap ülkelerinde bu acı gerçek maalesef hâlâ mevcut.

Bu antolojide çağdaş Arap kadın şairlerinin; içerisinde bulundukları yönetim düzenine, kaderlerine boyun eğmediklerini ve buna yazdıkları şiirlerle karşı durduklarını okuyup göreceksiniz. Erkek üstünlüğüne ve iktidara karşı şiiri silah olarak kullandıklarına tanık olacaksınız.

Arap şiirinin, önde gelen bu çağdaş kadın şairlerini oku duktan sonra, şiirlerde çölün, denizin, şiddetin ve her şe rağmen aşkın tadına varacaksınız.

13.00
SAY